

ΟΙΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Η ΡΟΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΗΘΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

"Όπου ο Βασιλείος γίνεται αυτοκράτωρ!... Η τελετή της στέψης. "Ετη πολλά τών αυτοκρατέρων Μιχαήλ και Βασιλείου!... Η άγνωσμένη του Βασιλείου. Πώς έφέρθηκε προς τους ύποστηρικτάς του. Ο ζωτός χαρακτήρ του Μιχαήλ. Ο Βασιλείος ύποπίπτει στη δυσμενεία του. Ο Βασιλικιανός και τὰ έρυσθά σανδάλια. Αύτοκρατερικά συμπόσια. Εύνοιες και δυσμενείες. Ο Βασιλείος πνέει μένεα. Η νέα συννομεία κ.τ.λ. κ.τ.λ.

IV

"Υστερ' από μερικώς βδομάδες, μετά τή δολοφονία του στρατηγού Βάρδα, ο αυτοκράτωρ Μιχαήλ, ο όποιος δέν είχε παιδιά, υιοθέτησε τόν Βασιλείο και τόν άνέβασε στό άξίωμα του μαγίστρου, έπειτα δέ από λίγο καιρό τόν έκανε συμβασιλεία του στό θρόνο του Βυζαντίου.

"Έτσι, τήν ημέρα τής Πεντηκοστής του έτους 866, ο λαός είδε μέ κατάπληξη ότι είχαν στήσει δυό θρόνοι μέσα στό ναό τής Άγίας Σοφίας, στη στιγμή που όλοι ήξεραν πως ο αυτοκράτωρ ήταν ένας.

Μά τόν μυστήριο αυτό εξηγήθηκε σε λίγο, όταν ή αυτοκρατορική πομπή έμπηκε στην έκκλησία. Έπι κεφαλής έβρόδιε ο Μιχαήλ ΙΙΙ μέ τή μεγάλη του στολή. Ο Βασιλείος τόν άκολουθούσε, φέροντας τά διακριτικά και τόν έτρος του αλόγου. Μέ βήμα σταθερό ο Αυτοκράτωρ διευθύθηκε προς τόν ιερό και στάθηκε στό σκαλοπάτι τής Ήρας Πύλης, ενώ ο Βασιλείος γονάτισε μπροστά του. Όλόγυρα τους τοποθετήθηκαν οι αὐλικοί, οι άρχοντες, οι άρχηγοί τών συντεχνιών που αντίπροσώπωνε τόν λαό.

Τότε, μπρός στους άρχοντας και τόν συγκεντρωμένο πλήθος, ο αυτοκρατορικός γραμματέας διάβασε τόν άκολουθο διάγγελμα του Μιχαήλ :

"Ο Καίσαρ Βάρδας συννόμως έναν τιον μου διά να δέ δολοφονήσει και διά τόν λόγον αυτόν μέ παρέσυρε έκτός τής πρωτεύουσας. Ασαφώς δέ, άνευ τής έπεμβάσεως του Σημλαθίου και του Βασιλείου, δέν θά υπήρχα τόσα μετ'εξέ του κομπού τών ζώντων. Ο Βάρδας όμως έπεσε θύμα του έγκλημάτος του. Διατάσσω λοιπόν όσους ο Βασιλείος ο Παρανομώμενος, ο πιστός δούλος μου, όστις διεφύλαξε τήν Μεγαλειότητά μου, όστις μέ απήλασε τού εχθρού μου και όστις μέ αγαπά, θεωρείται εις τόν έξής ως φίλος και κυβερνήτης της Αυτοκρατορίας και χειρετάτα σου' όλων ως Αυτοκράτωρ!

Ο Βασιλείος κατασυγκινημένος, είχε αναλυθή σέ δάκρυα, ενώ ο αυτοκρατορικός γραμματέας διάβαζε τόν διάγγελμα. Έπειτα ο Μιχαήλ, δίνοντας τόν στέμμα τόν στον Πατριάρχη, ο όποιος τόν εύλόγησε. Τό έβαλε κατόπιν ο ίδιος στό κεφάλι του Βασιλείου, ενώ οι αὐλικοί τού φορούσαν τήν αυτοκρατορική χλαμύδα και τά κόκκινα σανδάλια. Ο δέ λαός φώναζε σύμφωνα μέ τόν έθιμο :

"Ετη πολλά τών αυτοκρατόρων Μιχαήλ και Βασιλείου!..

Ο Βασιλείος είχε βέβαια πολλές άρετές. Μά, μεταξύ αυτών, άσφαλώς δέν ήταν και ή ευγνωσμένη. Γι' αυτό, οι συνένογοί του στη δολοφονία του Βάρδα, και πρό πάντων ο Σημλαθιος, βλεπόντάς τον να γίνεται έξαρνα αυτοκράτωρ, τού ζήτησαν κι' αυτοί τόν μεριδίό τους σέ άξιώματα και τρές, αυτός, μη έχοντας πειρά τήν ανάγκη τους, φρόντισε να τους άπομακρύνει από κοντά του. Όταν δέ έκλεινο, καταγνακτισμένοι έναντιόν του, έπαναστάτησαν, έταξε μέσα στό αίμα τή στάσι τους και τους έτιμώρησε σκληρά και άμείλικτα.

Μά κι' αυτός ο Βασιλείος που είχε να κάνει μ' ένα αυτοκράτορα άστατο και ήμιμετόβολο σαν τόν Μιχαήλ, μολονότι είχε γίνει συνέταγός του στό θρόνο, δέν ή'ταν σίγουρος γιά τόν έαυτό του, και μάλιστα τόσα που πολλοί αὐλικοί ήρλεπόντας τήν τόσο άτότομη άνυψοσί του, προσπαθούσαν μέ κάθε τρόπο να τόν διαβάσουν στον αυτοκράτορα και να πείσουν τόν Μιχαήλ ότι ο συμβασιλείς του ήθελε να τόν δολοφονήσει γιά να μείνει μόνος στό θρόνο. Τού χάκου ο Βασιλείος έκανε ότι μπορούσε γιά να διατηρήσει τήν εύνοια του Μιχαήλ... Τού χάκου γλεντούσε κ' έγινε μαζί του και τού πέτερεπε κάθε οικειότητα μέ τή σύζυγό του Ευδοκία... Κατάλαβαινε καθαρά ότι όχι μόνο κινδύνει να χάσει τή ύψηλή του θέσι, από τόν ίδιο ο όποιος τόν είχε άνηψώσει σ' αυτήν, άλλα και τή ζωή του άκόμα, γιατί είχε

άντιληφθή πως ή εύνοια του αυτοκράτορος, αφού έφτασε στό ύπεροτό σημείο τής, είχε δαχθείσει πειά να λιγοστεί.

Σέ λίγο μάλιστα έννοιωσε καθαρά τόν κίνδυνο που τόν απειλούσε. Ένα βράδυ, γιά να γιορτάσουν μία νίκη που είχε καταγάγει ο Μιχαήλ στον Ισπόδρομο, είχαν παραθέσει μεγάλο συμπόσιο στό άνάκτορο τού Άγιου Μάμαντος. Κατά τά έπιδόρπια, ο Πατριός Βασιλικιανός, τόν όποιον ο Μιχαήλ έννοούσε πολύ κατά τόν τελευταίο καιρό, άρχισε να τόν συζητάει γιά τήν επιδεξιότητα και τήν τέχνη μέ τήν όποιαν είχε όδηγήσει τού άρμα του. Ο Μιχαήλ τότε, που ήταν μισομεθυμένος, είχε μί' άστεία έμπνευσι, άπ' αυτές που τού έρχόντουσαν συχνά, δ-ταν μεθύσει :

"Σήκω, έπεε στον Πατριό, βγάλε μου τά κόκκινα σανδάλια και φέρεσέ τα έσύ!

Ο Βασιλικιανός, μπερδεμένος, άρχισε να κυτάζει τόν Βασιλείο, σαν να τού ζητούσε τή συμβουλή.

Ο Μιχαήλ όμως άντελήφθη άμέσως, έγινε έξω φρενών και τόν διάταξε να συμμορφωθή άμέσως μέ τή διαταγή του. Έπειτα, υφιόμισσε προς τόν Βασιλείο, τού είπε ειρωνικά :

"Μά τήν πίστι μου, βρισκόω ότι τά κόκκινα σανδάλια πηγαίνουν καλύτερα σ' αυτόν από σένα... Άμέσως δέ κατόπιν άρχισε να συνθέτει στίχους προς τμήν τού νέου του έννομομένου.

Κυτάχτε τον, έλεγε τραγουδιστά, και θαυμάστε τον όλοι... Δέν είν' άξιος να γίνη συν αυτοκράτωρ μου ; Είν' άφαιος... Τό στέμμα τού πηγαίνει περίφημα... Όλα συντρέχουν στη δόξα του.

Ο Βασιλείος τά άκουγε όλ' αυτά σωπαπλώς, λισσοφώντας από τήν όργη του. Τού χάκου δέ ή σύζυγός του Ευδοκία, χινόνας ποτ'άμα δακρύων, προσπαθούσε να κινή τόν αυτοκράτορα να λογικευθή.

Μεγαλειότατε, τού έλεγε, είνε σπουδαίο πράγμα ή αυτοκρατορική άξιοπρέπεια και δέν πρέπει τά τήν άτιμιάη κανείς...

Μά ο Μιχαήλ, που ή μέθη του βρισκόταν πειά εις τόν ζενιθ, τής απαντούσε γελοίας :

Μην άνησυχής γι' αυτό, κόρη μου...Μέ διασκεδάεις πολύ τόν να κάνω τόν Βασιλικιανό αυτοκράτορα...

Φαίνεται πως στη δυσμενεία αυτή του αυτοκράτορος κατά του Βασιλείου συντελούσε πολύ και ή Βασιλομήτωρ Θεοδώρα, ή όποια τόν διεβαλε μέ κάθε τρόπο στό γιό της και προσπαθούσε να τόν ανατέμνη.

Έτσι κι' ο Βασιλείος, καταλαβαίνοντας ότι άργά ή γρήγορα, ο σύντροφός του θά ξεποδοίσε έναντιόν του, έχρινε πως ήταν καιρός ν' αναλάβη τιν άγωνα και να βγάλη από τή μέση τόν Μιχαήλ.

Και όργάνωσε μία συννομεία έναντιόν του, τόσο καλώς όσο επιτήδεια, όσο είχε όργανώσει και τήν άλλη συννομεία έναντιόν του Βάρδα.

Στίς 23 Σεπτεμβρίου 867, ο Αυτοκράτωρ Μιχαήλ έγεννήτηκε στό άνάκτορο τού Άγιου Μάμαντος. Παρ' όλες τής προεδοπισμένης που είχε λάβει γιά τά σχέδια του Βασιλείου, παρ' όλο τόν μίσος που έννοιωθε τόρα έναντιόν του, ο ήγεμον είχε προσκαλέσει στό τραπέζι του και τόν αυτοκρατορικό τόν σύντροφο μαζί με τή σύζυγό του Ευδοκία. Όπως συνηθίσε πάντα, έτσι και αυτή τή φορά, ο Μιχαήλ είχε πη πολύ και, όπως έξορουμε, όταν έπαιε δέν ήξερε τί έκανε.

Τότε ο Βασιλείος που ήταν άποφασισμένος να ξεμπερδέτην όπωσδήποτε τήν ημέρα έκείνη και ο όποιος είχε προεδοπισήσει σχετικώς τους άλλους συννομιάτας να είνε έτοιμοι να δράσουν, βρήκε μία πρόφασιν και βγήκε έξω από τήν αίθουσα τού αυτοκρατορικού συμπόσιου. Άμέσως διευθύθηκε προς τόν καίτανα του Μιχαήλ, τού έταίον έπαυσε τήν κλειδίονα μέ τήν αὐλική γροθιά του, γιά να ήμπούσση τόν αυτοκράτορα, άν παρίστατο ανάγκη να κλειδωθή σ' αυτόν. Έπειτα ξαναγύρισε και πήρε τή θέσι του, στό τραπέζι.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Η Δολοφονία του Μιχαήλ.

